

Hekimlik Mesle?ine Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hekimlik Mesle?ine Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22772>

Özet

Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (HTMÖ), Batı ve Bümen (2006) tarafından bireylerin **hekimlik mesleği** hakkındaki duygusal ve bilişsel eğilimlerini ölçmek amacıyla **ölçek geliştirme** yöntemi kullanılarak oluşturulmuş bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle **tıp eğitimi** alan öğrenciler veya sağlık sektöründe çalışan profesyonellerin mesleğe karşı benimsedikleri genel **tutum** düzeylerini belirlemek için tasarlanmıştır. HTMÖ, toplam 24 maddeden oluşmakta olup, bu maddeler 12 olumlu ve 12 olumsuz ifade içerecek şekilde dengelenmiştir. Yapılan güvenilirlik analizlerinde, ölçeğin iç tutarlılığına oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Hekimlik, Tutum, Tıp Eğitimi, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Güvenirlik, Cronbach Alfa

Yazarlar

Batı, A. H., Bümen, N. T.

Amaç

Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin (özellikle tıp fakültesi öğrencilerinin ve adaylarının) **hekimlik mesleğine** dair sahip oldukları genel tutum düzeyini, sistematik ve standartlaştırılmış bir biçimde ölçmektir. Bu **ölçek geliştirme** çalışması, mesleki yönelimlerin erken aşamada belirlenmesine ve **tıp eğitimi** programlarının bu tutumları olumlu yönde destekleyecek şekilde yapılandırılmasına katkıda bulunmayı hedeflemiştir.

Ölçek, mesleğe yönelik algılanan değerler, zorluklar ve faydalar kapsayan geniş bir yelpazede değerlendirilerek, katılımcıların mesleki motivasyonları ve beklentileri hakkında detaylı bilgi sunmayı amaçlamaktadır. Bu sayede, geleceğin hekimlerinin mesleğe bakış açılarındaki potansiyel sorun alanları erken tespit edilebilir.

Yapı

HTMÖ'nün ölçtüğü temel **psikolojik yapı**, bireyin **hekimlik mesleğine** karşı gösterdiği genel **tutum**dur. Bu tutum, genellikle bilişsel (meslek hakkındaki inançlar ve düşünceler) ve duygusal (mesleğe karşı hissedilen olumlu veya olumsuz duygular) bileşenleri içerir.

Ölçek, iki ana kategoriye ayrılmış 24 madde ile bu yapıyı yakalayamayan amaçlar: 12 madde olumlu tutumları yansıtırken, 12 madde olumsuz tutumları ifade etmektedir. Bu dengeli yapı, yanıt verme eğilimlerinden kaynaklanabilecek yanıtları azaltmayı hedefler ve mesleğe yönelik hem pozitif hem de negatif yönelimlerin kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini sağlar.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak özetinde spesifik olarak yapı geçerliliği, ölçüt bağımlı geçerlik veya diğer geçerlik türlerine dair nicel veriler sunulmamıştır. Ancak, bir **ölçek geliştirme** çalışması olarak, maddelerin kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuş olması muhtemeldir.

Geçerlik çalışmaları için, Batı ve Bümen (2006) tarafından yayımlanan orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir. Makalenin erişim bağlantısı Kaynaklar kısmında belirtilmiştir.

Güvenirlilik

Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenirliliği, **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen güvenirlilik katsayısı değeri 0,95 olarak rapor edilmiştir.

Bu değer (0,95), HTMÖ'nün mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. **Cronbach Alfa** katsayısının bu denli yüksek olması, ölçeği oluşturan 24 maddenin tamamının aynı psikolojik yapıyı, yani hekimlik mesleğine yönelik tutumu, tutarlı bir şekilde ölçtüğünü işaret etmektedir. Bu sonuç, ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanıma uygun ve güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

HTMÖ, 12 olumlu ve 12 olumsuz ifadeden oluşan dengeli bir yapıya sahip olduğundan, geliştirme sürecinde muhtemelen Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, tutum yapısının tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan oluştuğunu belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Orijinal kaynak özetinde faktör yapısı veya boyut sayısı belirtilmemiş olsa da, tutum ölçekleri genellikle Mesleğe Bağlılık, Mesleki Tatmin veya Toplumsal Algı gibi alt faktörleri ortaya çıkarabilir. Detaylı faktör yükleri ve model uyum indeksleri için makalenin tam metnine başvurulmalıdır.

Araç

Test Türü: **Ölçek Geliştirme**, Tutum Ölçeği

Format: 24 maddelik, Likert tipi derecelendirme (Derecelendirme adımları kaynakta belirtilmemiştir, ancak tipik olarak 5'li veya 7'li Likert kullanılır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tıp Fakültesi Öğrencileri ve Sağlık Alanı Profesyonelleri

Yaş Grubu: Yetişkin (Genellikle üniversite öğrencisi veya meslek sahibi yaş grubu)

Popülasyon Detayları: Ölçek, **tıp eğitimi** alan veya almayı düşünen bireylerin mesleğe yönelik algılarını incelemek üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirimli (Self-Report) Anket

Şartlar, Ücret ve Test Yaşı

Şartlar: Ölçeğin ticari kullanım veya resmi adaptasyonu için yazarlarla (özellikle Batı, A. H.) iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari kullanım dışındaki akademik araştırmalar için genellikle ücretsizdir, ancak yazarlardan izin alınması tavsiye edilir.

Test Yaşı: 2006

Kaynaklar

Batı, A. H. ve Bümen, N. T. (2006). Hekimlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 6 (23), 41-50. Makaleye Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.gov.tr

Yazarlar ile iletişim: hilal.bati@ege.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: hekimlik-meslegine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Hekimlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak özetinde ölçek maddelerinin tam listesi sunulmamıştır. Ancak ölçek, toplamda 24 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler aşağıdaki yapıya sahiptir:

12 olumlu ifade (Hekimlik mesleğine yönelik pozitif algılar ölçek maddeleri).

12 olumsuz ifade (Hekimlik mesleğine yönelik negatif algılar ölçek maddeleri).

Ölçek maddelerinin tamamına ve derecelendirme formatına ulaşmak için yukarıda belirtilen orijinal araştırma makalesine (Batı ve Bümen, 2006) başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM